

Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

Advies wetgeving VTC nr. 2026/011 van 13 januari 2026

over

tekst	Voorontwerp van decreet
van	van de Vlaamse Regering
titel	over de verwerking van persoonsgegevens van kinderen, leerlingen, internen, ouders en onderwijspersoneel
roepnaam	(decreet persoonsgegevens onderwijs)
datum	zoals principieel goedgekeurd op 19 december 2025
trefwoorden	bewaartermijnen; essentiële elementen; kwetsbare personen; bijzondere categorieën; artikel 10 AVG; vrijheid van onderwijs;

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 *betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer* (hierna: "het e-govdecreet") inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van de mevrouw Zuhail Demir, Vlaams minister van Onderwijs, Justitie en Werk zonder datum, ontvangen door de VTC op 20 december 2025;

Gelet op de behandeling op de zitting van 13 januari 2026 en de beslissing om af te werken in schriftelijke procedure;

Brengt op 13 januari 2026 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister bevoegd voor Onderwijs (hierna "de adviesvrager") verzocht om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "VTC") over een voorontwerp van decreet *over de verwerking van persoonsgegevens van kinderen, leerlingen, internen, ouders en onderwijspersoneel* (hierna "het Ontwerp") zonder aanduiding van specifieke artikelen.

2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

3. Voor de uitvoering van hun taken verwerken verschillende diensten van de Vlaamse overheid bevoegd voor onderwijs, scholen, onderwijsinternaten, leersteuncentra etc. persoonsgegevens van leerlingen, internen, ouders, personeelsleden... Dit Ontwerp **regelt deze verwerking van persoonsgegevens**. Dit Ontwerp heeft als doelstelling een decretale grondslag te voorzien voor de verwerking van persoonsgegevens door **diverse actoren binnen onderwijs**¹.
4. De aanleiding van deze oefening ligt volgens de toelichting ondermeer bij de machtigingen die moeten bekomen worden voor het gebruik van het rijksregisternummer en toegang tot het Rijksregister.
5. Dit Ontwerp heeft volgens de adviesvrager **niet als doelstelling om nieuwe verwerkingen** van persoonsgegevens te creëren. Er wordt enkel een (bijkomende) decretale basis voorzien voor de bestaande verwerkingen van persoonsgegevens. Er gelden hier **drie uitzonderingen** op:
- voor het buitengewoon onderwijs wordt opgenomen dat scholen weigeren van leerlingen moeten bezorgen aan AgODi².
 - scholen van het secundair onderwijs zullen op vraag van centra voor volwassenenonderwijs of centra voor basiseducatie leerlingengegevens kunnen doorgeven van leerlingen die recent ingeschreven zijn in het volwassenenonderwijs.
 - er wordt een decretale basis voorzien voor de verwerking van persoonsgegevens door de VZW Sociale Fondsen en wordt er een rechtsgrond voorzien voor de uitwisseling van gegevens van contractuele personeelsleden tussen de VZW Sociale Fondsen of instellingen³ en de bevoegde diensten van de Vlaamse Gemeenschap.
6. Het Ontwerp past dus verschillende decreten aan, namelijk:
- het decreet Basisonderwijs van 25 februari 1997 (verder: decreet basisonderwijs);
 - de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010 (verder: decreet secundair onderwijs);
 - de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013 (verder: codex hoger onderwijs) i.k.v. gelijkwaardigheid van diploma's;
 - de Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016 (verder: codificatie sommige bepalingen);
 - het decreet van 9 maart 2018 betreffende het deeltijds kunstonderwijs (verder: decreet deeltijds kunstonderwijs);
 - het decreet van 5 mei 2023 over leersteun (verder: decreet leersteun);
 - het decreet van 16 juni 2023 over de onderwijsinternaten (verder: decreet onderwijsinternaten).
7. Aangezien de verschillende in het Ontwerp geregelde verwerkingen veel gemeenschappelijk hebben, zullen die gemeenschappelijke elementen telkens samen behandeld worden en de verschillen daarna besproken worden.

¹ In de toelichting wordt aangegeven voor welke verwerkingen er al een decretale basis bestaat.

² Agentschap voor Onderwijsdiensten.

³ Voor de betekenis van "**instellingen**" wordt in het Ontwerp meestal verwezen naar instellingen als vermeld in artikel 2, 11°, van het decreet van 8 mei 2009 *betreffende de kwaliteit van onderwijs*. Daar wordt het begrip als volgt gedefinieerd: "*11° instelling : onderwijsinstelling, onderwijsinternaat, CLB of leersteuncentrum;*"

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Voorafgaande toelichting

8. De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld de volgende zijn:

- leerlingen;
- internen;
- ouders;
- gezinsleden (van dezelfde leefentiteit – art 30 basisonderwijs)
- personeelsleden
- zie verder infra

en dat het minstens de volgende gegevens betreft:

- identificatiegegevens;
- leerlingenkenmerken;
- opleidingsgegevens;
- loopbaangegegevens;
- financiële gegevens;
- gezondheidsgegevens;
- zie verder infra.

9. Het betreft informatie over natuurlijke personen met onder meer identificatiegegevens en dus gaat het om de verwerking van informatie over geïdentificeerde natuurlijke personen, zijnde persoonsgegevens zoals bedoeld in de AVG. De VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp in lijn ligt met de principes van het gegevensbeschermingsrecht⁴.

2. Bezorgdheden

10. De VTC merkt op dat er een **omvangrijke oefening** werd gemaakt. De opzet waarbij veel decreten tegelijk worden aangepast zou in principe de mogelijkheid van vergelijking bieden, maar de veelheid van regelingen maakt toch dat hiervoor een voorbehoud moet gemaakt worden: de voorgestelde regelingen samen zijn moeilijk beoordeelbaar.

11. Doordat de adviesvrager met een wetgevend initiatief alle leemten ineens wil opvullen, ontbreekt ook de finetuning die er in verschillende andere decreten en uitvoeringsbesluiten (in andere sectoren) wel gebeurt. De VTC beveelt dan ook aan dat er aan de Vlaamse Regering de opdracht of mogelijkheid wordt gegeven om verdere **preciseringen** aan te brengen in uitvoeringsbesluiten.

12. De zeer ruime oplijsting van mogelijke te verwerken gegevens mag ook **geen vrijgeleide** zijn om in alle gevallen deze gegevens te verzamelen: er moet telkens bekeken worden of de verwerking van de gegevens noodzakelijk is voor het gerechtvaardigde doeleinde: de oplijstingen van categorieën persoonsgegevens mogen er zeker niet toe leiden dat scholen deze lijst beschouwen als gegevens die per definitie relevant en dus legitiem zijn om te verwerken, zonder verdere afweging (bv. wat beeld- en geluidsopnames betreft). Dat wordt in de toelichting ook zo gesteld, maar er moeten in de praktijk ook **garanties** voor komen. De VTC pleit er in ieder geval voor dat er spaarzaam wordt omgegaan met informatie over de leerlingen in bv. Leerlingvolgsystemen en over de personen die het ouderlijk gezag uitoefenen.

⁴ Er wordt in het kader van dit advies geen onderzoek gedaan naar de eventueel al bestaande regelingen over de verwerking van persoonsgegevens. De VTC gaat er van uit dat wat niet in het Ontwerp werd opgenomen, niet bestaat.

3. Kwaliteit van de regelgevende grondslag

13. Het komt de stellers van het Ontwerp toe om erover te waken dat – en dit ook voor de bestaande wet- en regelgeving – elke verwerking die in onderhavige context zal plaatsvinden een rechtvaardigingsgrond vindt in artikel 6 AVG.
14. Het Ontwerp vermeldt voor de meeste regelingen telkens volgende rechtvaardigingsgronden:
- “De verwerking van de persoonsgegevens, vermeld in het eerste lid, zijn verwerkingen die noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust, vermeld in artikel 6, lid 1, c) van de algemene verordening gegevensbescherming en voor het algemeen belang, vermeld in artikel 6, lid 1, e), van de algemene verordening gegevensbescherming.”*
15. Een loutere verwijzing naar de tekst van de AVG volstaat niet. Wat de verwijzing naar punt e) betreft bv. moet verduidelijkt worden van welke taak van algemeen belang bedoeld wordt. Dit kan eventueel in de toelichting.
16. De toelichting preciseert dit niet. De VTC adviseert om dit te doen in het Ontwerp of minstens de toelichting.
17. Voor volgende regelingen wordt zelfs geen rechtvaardigingsgrond vermeld:
- de verwerkingen o.g.v. het decreet leersteun;
 - de verwerkingen o.g.v. het decreet onderwijsinternaten.
18. De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM⁵, artikel 7 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie samengelezen met artikel 52.1 van het Handvest en artikel 22 van de Grondwet moet worden voorgeschreven in een 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling. In een dergelijke precieze wettelijke bepaling moeten de essentiële elementen⁶ van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens omschreven zijn.⁷
19. Voor verwerkingen, die niet zozeer betrekking hebben op het privéleven sensu stricto, maar eerder enkel betrekking hebben op de bescherming van persoonsgegevens, en waarvan de rechtvaardigingsgrond gebaseerd is artikel 6, lid 1, c), AVG moet het doeleinde voldoende duidelijk afgebakend zijn⁸. Voor verwerkingen op basis van artikel 6, lid 1,

⁵ Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden.

⁶ Artikel 6, AVG vermeldt de volgende elementen:

- het doel van de verwerking;
- de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens; Deze gegevens moeten bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking”);
- de betrokkenen;
- de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
- de opslagperioden;
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n).

⁷ EHRM, arrest *Rotaru c. Roumania*, 4 mei 2000; GWH 23 april 2015, arrest nr. 44/2015, 63; GWH 5 oktober 2017, arrest nr. 100/2017, 17; GWH 15 maart 2018, arrest nr. 29/2018, 26; GwH 14 januari 2021, arrest nr. 2/2021, overw. B.22.1.e.e.; GwH 18 november 2021, arrest nr. 158/2021, overw. B.6; GwH 9 december 2021, B.53.1-B.53.2; adv. 68.936/AV van 7 april 2021 over een voorontwerp van wet *betreffende maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie*, Parl.St. Kamer, 2020-2021, doc. nr. 551951/001, 94-98; SCHRAM, F., *Privacy & persoonsgegevens. Handboek*, Brussel, Politeia, 2019, 75-98, 111-116; DEGRAVE, E., *"L'é-gouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparence et contrôle"*, Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v.

⁸ Artikel 6, 3, AVG. Voor wat punt e) betreft, bestaat de doelstelling van de verwerking in de vervulling van een taak van algemeen belang of voor de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is verleend door unierecht of lidstatelijk recht.

e), AVG⁹, moet het doeleinde voldoende duidelijk blijken uit de taak van algemeen belang of voor de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is verleend door unierecht of lidstatelijk recht.

20. Andere elementen van de verwerking die al duidelijk (eventueel impliciet) blijken uit de bestaande wetgeving moeten niet per se herhaald worden. De VTC vindt het niettemin een goede praktijk om dat wel te doen om een uniform kader te creëren waarop verschillende uitvoeringsbesluiten kunnen steunen. Bovendien maakt dit het veel gemakkelijker om de verwerkingen van persoonsgegevens te toetsen aan de AVG, zowel voor de toezichthouder als voor de betrokkenen. Er is dus een onderscheid te maken tussen de legaliteitstoets (eisen waaraan de wettelijke basis moet voldoen om geldig te zijn) en de conformiteitstoets aan de AVG.
21. Met de vermelding van de essentiële elementen, zoals hier met het Ontwerp grotendeels – al is het in het heel algemene bewoordingen – gebeurt, wordt ook minstens gedeeltelijk tegemoetgekomen wordt aan artikel 5, 1, a), AVG, dat bepaalt dat persoonsgegevens moeten worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene behoorlijk en transparant is.
22. Voor sommige regelingen zullen de opstellers van de wettelijke en reglementaire teksten moeten inschatten of de beoogde verwerking toch niet een meer uitgewerkte rechtsgrond nodig heeft. Daarbij moet in eerste instantie gekeken worden naar de graad van inmenging van de overheid in het privéleven.
23. Hierbij moet er op gelet worden dat in een eventueel uitvoeringsbesluit (mits delegatie aan de Vlaamse Regering, welke nu niet opgenomen werd in het Ontwerp) verdere modaliteiten kunnen worden bepaald, maar dat de essentie in het decreet zelf moet worden opgenomen.¹⁰ De machtiging aan de Vlaamse Regering moet voldoende nauwkeurig omschreven zijn en betrekking hebben op de tenuitvoerlegging van de maatregelen waarvan de essentiële elementen voorafgaandelijk door de decreetgever zijn vastgesteld. De VTC verwijst naar de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof over delegatie door de wetgever.¹¹
24. De VTC wijst erop dat er ook sprake is van persoonsgegevens als bedoeld in artikel 9 AVG en voor bepaalde verwerkingen ook 10 AVG.
25. Voor de persoonsgegevens bedoeld in artikel 9 AVG moet er een uitzonderingsgrond op het principiële verwerkingsverbod voorhanden zijn. Die vinden we in een gelijkkluidende vorm terug in de artikelen 5, 17, 23, 27, 30 en 35 van het Ontwerp¹²:

“Uit de verwerking van de persoonsgegevens, vermeld in het eerste lid, kan ook de verwerking van gegevens over gezondheid, ras of etnische afkomst, politieke opvattingen, religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen als de bijzondere categorieën van persoonsgegevens, vermeld in artikel 9, eerste lid, van de algemene verordening gegevensbescherming volgen. De verwerkingen, vermeld in paragraaf 1, zijn noodzakelijk om redenen van zwaarwegend algemeen belang als vermeld in artikel 9, lid 2, g), van de algemene verordening gegevensbescherming. De reden van algemeen belang en zwaarwegend algemeen belang betreft het verstrekken van onderwijs en het voorzien in leerlingenbegeleiding.”

⁹ “c) de verwerking is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust;”

¹⁰ Advies Algemene Vergadering Afdeling Wetgeving Raad van State, 68.936/AV van 7 april 2021, opmerking 101 (Parl.St. Kamer 2020-21, nr. 55-1951/001, 119); In dat verband is de afdeling Wetgeving van oordeel dat ongeacht de aard van de betrokken aangelegenheid, de volgende elementen in beginsel ‘essentiële elementen’ uitmaken: 1°) de categorie van verwerkte gegevens; 2°) de categorie van betrokken personen; 3°) de met de verwerking nagestreefde doelstelling; 4°) de categorie van personen die toegang hebben tot de verwerkte gegevens; en 5°) de maximumtermijn voor het bewaren van de gegevens”, in dezelfde zin GwH 10 maart 2022, nr. 33/2022, B.13.1; 22 september 2022, nr. 110/2022, B.11.2.

¹¹ bv. GwH nr. 166/2011, 10 november 2011, overw. B.43.3 e.v., GwH nr. 158/2021, 18 november 2021, overw. B.8.4.2., GwH nr. 26/2023, 16 februari 2023, overw. B.74.1.

¹² De VTC wijst erop dat er mogelijk iets misgegaan is bij de paragraafindelingen van deze bepalingen (en de verwijzingen naar de paragrafen).

26. In de toelichting wordt dit voor het basisonderwijs als volgt verwoord:
- “De verwerkingen zijn noodzakelijk voor het verstrekken van onderwijs aan de betrokkene in uitvoering van het recht op onderwijs, wat een zwaarwegend algemeen belang is.”*
27. Voor de verwerking met het oog op de erkenning van arbeidsongevallen wordt verwezen naar de erkenning van arbeidsongevallen als zwaarwegend algemeen belang (artikel 30 van het Ontwerp).
28. De VTC wijst erop dat de noodzakelijkheid voor elke concrete verwerking zal moeten worden onderzocht in het kader van het proportionaliteitsonderzoek (minimale gegevensverwerking).
29. Voor volgende regelingen wordt geen uitzonderingsgrond vermeld, terwijl wel bijzondere categorieën van persoonsgegevens worden verwerkt, waaronder gezondheidsgegevens, zodat een uitzonderingsgrond wel vereist is:
- de verwerkingen o.g.v. het decreet leersteun;
 - de verwerkingen o.g.v. het decreet onderwijsinternaten.
30. Voor de verwerkingen in het secundair onderwijs wordt de verwerking van het uittreksel van het strafregister verantwoord (artikel 17 Ontwerp):
- “De verwerking van het uittreksel uit het strafregister, vermeld in het eerste lid, 17°, is noodzakelijk om te voldoen aan de bepalingen, vermeld in het decreet van 3 juni 2022 houdende de verplichting voor bepaalde organisaties om een uittreksel uit het strafregister als vermeld in artikel 596, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering, te controleren voor bepaalde nieuwe medewerkers en voor meerderjarige leerlingen die stages volgen”*
31. Artikel 29 van het Ontwerp dat de codificatie van sommige bepalingen aanpast vermeldt ook dit persoonsgegeven als gegeven van personeelsleden die de diensten van de Vlaamse Gemeenschap verwerken, maar geeft daarvoor geen motivering in het Ontwerp. De toelichting geeft ook niet echt een motivering (maar herinnert enkel aan de vereiste van noodzakelijkheid):
- “Het derde lid verduidelijkt dat de verwerking van de persoonsgegevens, vermeld in paragraaf 2, ook de verwerking kan omvatten van de bijzondere categorieën van persoonsgegevens of de verwerking van persoonsgegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten. De bepaling beoogt niet de diensten het recht te geven bijkomende of andere gevoelige gegevens op te vragen, dan degene die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van hun taken.”*
32. De VTC wijst erop dat waar gegevens over de (sociale) context verwerkt worden, mogelijk ook gegevens als bedoeld in artikel 10 AVG van personen die die context uitmaken worden verwerkt.
33. Bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van artikel 9 en categorieën persoonsgegevens zoals bedoeld in artikel 10 AVG, behoeven strengere beveiligingsmaatregelen. De VTC wijst op de toepasselijkheid van de artikelen 9 en 10, §2 WVG die aangeven welke bijkomende veiligheidsmaatregelen moeten voorzien worden:
- de categorieën van personen aankijken die de persoonsgegevens kunnen raadplegen, waarbij hun hoedanigheid ten opzichte van de verwerking van de betrokken gegevens nauwkeurig moet worden omschreven;
 - de lijst van de aldus aangewezen categorieën van personen ter beschikking houden van de bevoegde toezichthoudende autoriteit voor gegevensbescherming;
 - ervoor zorgen dat de aangewezen personen door een wettelijke of statutaire verplichting, of door een evenwaardige contractuele bepaling ertoe gehouden zijn het vertrouwelijke karakter van de betrokken gegevens in acht te nemen.
34. In het Ontwerp zelf werden geen bepalingen in verband met de nodige vertrouwelijkheid opgenomen. Als dit nog niet gebeurde in de bestaande wetgeving, adviseert de VTC om dit nu met het Ontwerp te doen.

35. Andere maatregelen kunnen geformuleerd worden op basis van een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling (zie verder).

4. Doelbinding

36. Persoonsgegevens moeten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt (artikel 5, 1, b) AVG).

37. De volgende doeleinden worden voor de meeste verwerkingen in het Ontwerp vermeld (basis- en secundair en academies (deze laatste beperkt: enkel *cursief**):

- *kwaliteitsvol onderwijs aanbieden door**:
 - *zo veel mogelijk leerwinst bij elke lerende na te streven;*
 - *welbevinden en betrokkenheid bij elke lerende te stimuleren;*
 - *toegang tot onderwijs te waarborgen;*
 - *langetermijneffecten voor alle leerlingen te creëren;*
 - *leerlingen te evalueren en op te volgen;*
- digitale en fysieke leermaterialen en leeromgevingen te gebruiken en aan te bieden;
- schoolactiviteiten te organiseren;
- *een pedagogische en levensbeschouwelijke visie op onderwijs ontwikkelen**;
- voor het officiële onderwijs, het grondwettelijke recht op levensbeschouwelijk onderwijs garanderen;
- *in interne kwaliteitsontwikkeling voorzien**;
- *leerlingenbegeleiding** op het vlak van leren en studeren, onderwijsloopbaan, psychisch en sociaal functioneren als preventieve gezondheidszorg aanbieden;
- een beleid op gelijke onderwijskansen voeren;
- de rechten van leerlingen garanderen;
- geschillen en klachten behandelen en tuchtprocedures voeren;
- een beleid rond de preventie van afzondering en fixatie voeren;
- *voldoen aan decretale en wettelijke verplichtingen**, waaronder rapportering aan de overheid, inspectie, audit en controle;
- aanmeldingen en inschrijvingen organiseren;
- onderwijsinitiatieven die de overheid erkent of subsidieert, organiseren, waaronder zomerscholen;
- *leerlingenadministratie organiseren**;
- de communicatie met ouders en de participatie van ouders organiseren;

38. Het is zeker positief dat al deze doeleinden voor de verschillende verwerkingsverantwoordelijken werden gedetecteerd en naar voren gebracht. Het is wel niet duidelijk welke persoonsgegevens – een zeer ruime verzameling – voor welke doeleinden precies zullen worden verwerkt.

39. Specifiek worden nog volgende doeleinden opgenomen (waarvoor dezelfde opmerking als hiervoor kan gelden):

- **decreet basisonderwijs**: bijkomend: optreden als examencommissie basisonderwijs als vermeld in artikel 56 van het decreet;
- **codex hoger onderwijs**: enkel om de aanvraag tot erkenning van de gelijkwaardigheid van het buitenlandse diploma of het getuigschrift te behandelen;
- **codificatie sommige bepalingen**:
 - art. 27: AgODi:
 - de leerplicht en het huisonderwijs controleren;
 - de financiering en subsidiëring via omkadering en werkingsmiddelen van instellingen berekenen, toekennen en controleren;
 - het onderwijsbeleid ondersteunen;

- de studiebewijzen registreren en de studievoortgang en onderwijsloopbaantrajecten opvolgen;
- de toepassing van het inschrijvingsrecht en het zorgvuldige bestuur van de onderwijsinstellingen controleren;
- de instellingen ondersteunen;
- de kleuterparticipatie verhogen;
- de LOP's, vermeld in deel VIII, hoofdstuk 1, ondersteunen.

De toelichting verduidelijkt deze doelstellingen als volgt:

“Deze doelstelling hebben betrekking op de controle op de leerplicht, de berekening en de toekenning en de controle op de financiering en subsidiëring via omkadering en werkingsmiddelen.

Het ondersteunen van onderwijsbeleid is eveneens een doelstelling. De verwerking van persoonsgegevens voor beleidsondersteunende taken wordt in detail geregeld in artikel III.113/1 en volgende van het Bestuursdecreet.

Verder staat AGODI in voor de registratie van studiebewijzen en het opvolgen van studievoortgang en onderwijsloopbaantrajecten, het bevorderen van kleuterparticipatie en het ondersteunen van de LOPs.

De commissie zorgvuldig bestuur en de commissie inzake leerlingenrechten, zijn specifieke commissies binnen AGODI die instaan voor de verwerking van klachten tegen geweigerde inschrijvingen of handelingen van scholen die een schending kunnen zijn van het zorgvuldig bestuur. In dat kader moeten zij ook persoonsgegevens verwerken.

- De VTC wijst erop dat de regeling van het Bestuursdecreet een opvangnet is voor generieke verwerkingen, maar dat moet bekeken worden of er geen specifieke regeling nodig is. De Adviesvrager dient ook na te gaan of alle vermelde doelstellingen wel alle als beleidsondersteunende verwerkingen kunnen worden beschouwd en bijvoorbeeld niet controle als doel hebben.
- art. 28: departement:¹³
 - de organisatie van toetsen over het onderwijsniveau of de competenties;
 - de organisatie van commissies;
 - de organisatie van evenementen en studiedagen;
 - de subsidiëring van onderwijsprojecten en de controle daarop;
 - de ondersteuning van instellingen en personeelsleden;
 - de ondersteuning van het onderwijsbeleid;
 - beleidsondersteunende taken met het oog op de voorbereiding of evaluatie van het beleid en de opvolging van de beleidsuitvoering als vermeld in artikel III.113/1 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018.
- art. 29: AgODi en AHOVOKS gegevens personeelsleden instellingen
 - de correcte toepassing van de regelgeving controleren;
 - salarissen en salaristoelagen, met inbegrip van alle vergoedingen en toelagen, berekenen, uitbetalen en terugvorderen.
- art. 31: subsidies en onderwijscao's door vzw Sociale Fondsen Vrij Onderwijs Vlaanderen
 - voor de uitbetaling van de subsidies;
 - voor onderwijscao's.
- art. 32: AgODi, AHOVOKS en het Departement Onderwijs en Vorming contractueel personeel instellingen
 - een nieuwe onderwijscao sluiten;
 - de werkgroepen in het kader van onderwijscao's hun werkzaamheden laten uitoefenen;

¹³ tijdelijke projecten, onderwijsbeleid en communicatie.

- de nodige statistische gegevens verzamelen met het oog op toekomstige onderhandelingen;
- het onderwijsbeleid ondersteunen.
- **decreet deeltijds kunstonderwijs**
 - art. 34: door dienst Vlaamse Gemeenschap
 - inschrijvingen opvolgen;
 - de financiering en subsidiëring via omkadering en werkingsmiddelen van academies berekenen, toekennen en controleren;
 - het onderwijsbeleid ondersteunen;
 - studiebewijzen registeren en de studievoortgang en onderwijsloopbaantrajecten opvolgen;
 - het zorgvuldige bestuur van academies controleren;
 - academies ondersteunen.
 - art. 35: door academies: zie bij basis- en secundair en bijkomend (of ten onrechte bij andere niet vermeld?)
 - in personeelsadministratie en -ondersteuning voorzien.
- **decreet leersteun**
 - art. 37: door leersteuncentrum
 - kwaliteitsvolle leersteun aan leerlingen aanbieden;
 - een pedagogische visie op leersteun ontwikkelen;
 - in interne kwaliteitsontwikkeling voorzien;
 - voldoen aan wettelijke verplichtingen over de rapportering aan de overheid;
 - leerlingenadministratie organiseren.
- **decreet onderwijsinternaten**
 - art. 38: door onderwijsinternaten
 - kwaliteitsvolle verblijven in internaten oprichten;
 - specifieke ondersteuning bieden aan internen van wie het verblijf deel uitmaakt van jeugdhulpverlening;
 - een pedagogische of levensbeschouwelijke visie ontwikkelen op de werking van het internaat;
 - interne kwaliteitsontwikkeling voorzien;
 - een beleid rond de preventie van afzondering en fixatie voeren;
 - voldoen aan wettelijke verplichtingen over de rapportering aan de overheid;
 - in internaatsadministratie voorzien.

40. De meeste doeleinden zijn voldoende welbepaald en bieden genoeg transparantie. Andere zullen – eventueel door de Vlaamse Regering mits delegatie – verder moeten worden bepaald zodat er een proportionaliteitsafweging mogelijk is. Uit de doelstellingen is immers niet altijd af te leiden welke gegevens daarvoor noodzakelijk zijn.

5. Verantwoordelijkheid

41. Artikel 4, 7) AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de **verwerkingsverantwoordelijke** diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen.

42. Het Ontwerp bevat voor de meeste verwerkingen/doelstellingen specifieke en expliciete bepalingen hierover:

- **decreet basisonderwijs:**
 - art. 5: het schoolbestuur (opm. een school kan optreden als een examencommissie basisonderwijs);
 - art. 6: de bevoegde diensten van de Vlaamse Gemeenschap (de toelichting geeft aan dat het hier specifiek AgODi betreft): voor de administratieve toepassing voor het uitwisselen van leerlingengegevens, waarbij de schoolbesturen verantwoordelijk zijn voor de correctheid van de inhoud van de gegevens die ze bezorgen, en voor hun eigen informatietoepassingen;
 - art. 7: hetzelfde als artikel 6 voor de scholen die optreden als een examencommissie basisonderwijs;
- **decreet secundair onderwijs:**

- art. 17: hetzelfde als artikel 5
 - art. 18: hetzelfde als artikel 6
 - **codex hoger onderwijs:** voor de erkenning van de gelijkwaardigheid van diploma's:
 - art. 23: de bevoegde erkenningsautoriteit van de Vlaamse Gemeenschap (de afdeling NARIC van AHOVOKS¹⁴)
 - **codificatie sommige bepalingen:**
 - art. 27, 28-30, 32: telkens de bevoegde diensten van de Vlaamse Gemeenschap uit de toelichting blijkt welke diensten bedoeld zijn:
 - art. 27: AgODi
 - art. 28: het Departement Onderwijs en Vorming
 - art. 29: AgODi en AHOVOKS (gegevens personeelsleden instellingen)
 - art. 30: AgODi (arbeidsongevallen: gegevens personeelsleden van instellingen en diensten van de Vlaamse overheid)
 - art. 32: AgODi, AHOVOKS en het Departement Onderwijs en Vorming
 - art. 31: de vzw Sociale Fondsen Vrij Onderwijs Vlaanderen
 - **decreet deeltijds kunstonderwijs**
 - art. 34: hetzelfde als artikel 6 (AgODi)
 - art. 35: hetzelfde als artikel 5: schoolbestuur van de academie
 - **decreet leersteun**
 - art. 37: een leersteuncentrum
 - **decreet onderwijsinternaten**
 - art. 38: het internaatsbestuur.
43. De decreetgever, de Vlaamse Regering en de verwerkingsverantwoordelijken moeten nagaan of het uitvoeren van een **gegevensbeschermingseffectenbeoordeling** (GEB - artikel 35 AVG, artikel 23 Kaderwet)¹⁵ voor de verschillende verwerkingen waaronder gegevensstromen al dan niet noodzakelijk is en als dit het geval is dat de verwerkingsverantwoordelijken de nodige maatregelen nemen die voortvloeien uit deze gegevensbeschermingsbeoordeling.
44. De VTC verwijst in dit kader naar de volgende punten van **de lijst van de VTC**¹⁶ met verwerkingen waarvoor een Vlaamse bestuursinstantie een GEB moet uitvoeren volgens artikel 35,4 van de AVG:

3) wanneer er op systematische wijze bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van artikel 9 van de AVG, evenals persoonsgegevens met betrekking tot strafrechtelijke veroordelingen of strafbare feiten zoals omschreven in artikel 10 van de AVG of gegevens van zeer persoonlijke aard (zoals financiële gegevens en gegevens over inkomen en vermogen, werkloosheid, betrokkenheid van jeugdzorg of maatschappelijk werk, gegevens omtrent huishoudelijke en privé-activiteiten, locatiegegevens) worden uitgewisseld tussen meerdere verwerkingsverantwoordelijken. GEVOELIGE GEGEVENS [criteria 4 en 5];

¹⁴ Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen.

¹⁵ Voor meer uitleg over en model van GEB, zie:

- <https://www.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie/verplichtingen-bij-het-verwerken-van-persoonsgegevens/gegevensbeschermingseffectbeoordeling-dpia>

- Info op website van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit:

<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/professioneel/avg/effectbeoordeling-geb>

- Aanbeveling CBPL nr. 01/2018 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 248) (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/handleiding-gegevensbeschermingseffectbeoordeling.pdf>)

¹⁶ Beslissing VTC nr. O/2020/01 van 14 januari 2020 betreffende Aanneke van de lijst met verwerkingen waarvoor een Gegevensbeschermingseffectbeoordeling dient te worden uitgevoerd conform artikel 35.4 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming door Vlaamse bestuursinstanties <https://www.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie/machtigingen-en-adviezen-vlaamse-toezichtcommissie/lijs-t-vtc-criteria-geb-dpia>

7) wanneer er op grote schaal niet gepseudonimiseerde gegevens van kinderen en jongeren ingezameld worden of hun niet gepseudonimiseerde gegevens op systematische wijze worden uitgewisseld tussen meerdere verwerkingsverantwoordelijken en voor de inzameling of uitwisseling niet alle doeleinden onderwijsdoeleinden zijn. KINDEREN EN JONGEREN [criteria 5 en 7];

8) wanneer er op grote schaal gegevens van personen met een migratie-achtergrond of van leden van etnisch-culturele minderheden ingezameld worden of op systematische wijze worden uitgewisseld tussen meerdere verwerkingsverantwoordelijken. MINDERHEDEN [criterium 5 en 7];

9) wanneer er op grote schaal gegevens van kwetsbare segmenten van de bevolking ingezameld worden of op systematische wijze worden uitgewisseld tussen meerdere verwerkingsverantwoordelijken. KWETSBARE PERSONEN [criteria 5 en 7].

45. De VTC wijst erop dat een GEB aan de VTC kan worden voorgelegd voor advies. Bij een hoog risico is de consultatie van de VTC verplicht.¹⁷

6. Minimale gegevensverwerking

46. Conform artikel 5.1, c) AVG, moeten de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.

47. Zoals al aangegeven werd, is dit door de ruim geformuleerde doeleinden en de ruime categorieën persoonsgegevens moeilijk te beoordelen op basis van het Ontwerp.

48. De **categorieën betrokkenen** worden wel redelijk goed afgebakend:

- **decreet basisonderwijs:**
 - art. 5: de leerlingen, de ouders¹⁸ en de gezinsleden van dezelfde leefentiteit;
 - art. 5: als examencommissie basisonderwijs: ook de persoonsgegevens van de volgende personen:
 - de deelnemers aan de examencommissie basisonderwijs;
 - de ouders van de deelnemers aan de examencommissie basisonderwijs.
- **decreet secundair onderwijs:**
 - art. 17: de leerlingen, de personen en de gezinsleden van dezelfde leefentiteit;
 - art. 17: de betrokken personen¹⁹ van de leerlingen
- **codex hoger onderwijs:** voor de erkenning van de gelijkwaardigheid van diploma's:
 - art. 23: de houders van een buitenlands studiebewijs of getuigschrift die een aanvraag tot erkenning indienen bij de erkenningsautoriteit;
- **codificatie sommige bepalingen:**
 - art. 27: voor leerplichtcontrole en financiële ondersteuning: de leerlingen, de internen, de leerplichtigen die onder het stelsel van huisonderwijs²⁰ vallen en de ouders van de genoemde personen;
 - art. 28: voor tijdelijke projecten, onderwijsbeleid en communicatie: de leerlingen, de ouders van leerlingen, internen en leerplichtigen, de personeelsleden en bestuursleden van instellingen;

¹⁷ Artikel 36, AVG bepaalt dit als volgt: "Wanneer uit een gegevensbeschermingseffectbeoordeling krachtens artikel 35 blijkt dat de verwerking een hoog risico zou opleveren indien de verwerkingsverantwoordelijke geen maatregelen neemt om het risico te beperken, raadpleegt de verwerkingsverantwoordelijke voorafgaand aan de verwerking de toezichthoudende autoriteit."

¹⁸ 41° ouders: de personen die het ouderlijk gezag uitoefenen of in rechte of in feite de minderjarige onder hun bewaring hebben;

¹⁹ 9° betrokken personen: de personen die het ouderlijk gezag uitoefenen of in rechte of in feite de minderjarige leerling onder hun bewaring hebben of de meerderjarige leerling zelf;

²⁰ In de toelichting (p. 16) wordt verduidelijkt dat volgens de definitie van huisonderwijs ook leerlingen ingeschreven in Europese en internationale scholen en in scholen gelegen in het buitenland hieronder vallen.

- art. 29: voor controle op uitbetaling en terugvordering van salarissen en salaristoelages: personeelsleden van instellingen;
 - art. 30: voor erkenning arbeidsongevallen: personeelsleden van instellingen en diensten van de Vlaamse overheid;
 - art. 31: voor subsidies en onderwijscao's: personeelsleden vermeld in artikel IV.54 van deze Codificatie ²¹;
 - art. 32: contractueel personeel instellingen;
 - **decreet deeltijds kunstonderwijs:**
 - art. 34: door de diensten van de Vlaamse Gemeenschap (AgODi): leerlingen van de academies;
 - art. 35: door de academie: de leerlingen, de ouders en betrokken personen van leerlingen;
 - **decreet leersteun**
 - art. 35: leerlingen aan wie leersteun geboden wordt;
 - **decreet onderwijsinternaten**
 - art. 38: de internen en de ouders van de internen.
49. De VTC adviseert om na te gaan of de termen "ouders" en "betrokken personen" telkens juist zijn aangegeven. Het is nu niet duidelijk waarom de ene keer de ene term en de andere keer de andere wordt gehanteerd.
50. De **categorieën van persoonsgegevens** zijn zeer uitgebreid en vaak ook zeer ruim. De VTC citeert ze hierna voor het basisonderwijs (artikel 5 van het Ontwerp):

Gegevens van leerlingen:

- 1° de volgende identificatiegegevens:
 - a) de voornaam of voornamen en de achternaam;
 - b) het geslacht;
 - c) de geboortedatum en de geboorteplaats;
 - d) het identificatienummer van het Rijksregister en het identificatienummer van de Kruispuntbank, vermeld in artikel 8, §1, van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid;
 - e) de unieke identifier in de administratieve gegevens van de bevoegde dienst van de Vlaamse Gemeenschap;
- 2° de volgende gegevens van de woonplaats:
 - a) het domicilieadres;
 - b) de hoofdverblijfplaats;
- 3° de volgende onderwijsloopbaangegevens:
 - a) de voorafgaande onderwijsloopbaan;
 - b) de status als anderstalige nieuwkomer;
 - c) de aan- en afwezigheden;
 - d) de tuchtmaatregelen;
 - e) de diploma's, certificaten en attesten;
 - f) de inschrijvingsgegevens;
 - g) de evaluatiegegevens;
- 4° de nationaliteit en het verblijfsstatuut;
- 5° de volgende IT-gegevens:
 - a) de inloggegevens;

²¹ In de toelichting (p.19) wordt deze categorie verder verduidelijkt: "de personeelsleden vermeld in artikel IV.54 van de Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016. Dat zijn:

1° het meesters-, vak- en dienstpersoneel, het onderhoudspersoneel en de contractuele bedienden die worden betaald met de werkingsmiddelen of de eigen middelen van de schoolbesturen;

2° de busbegeleiders in het zonale leerlingenvervoer, vermeld in de wet van 15 juli 1983 houdende oprichting van de Nationale Dienst voor leerlingenvervoer;

3° de busbegeleiders die niet behoren tot het zonaal leerlingenvervoer."

- b) de unieke identificatoren voor informaticatoepassingen en digitale toepassingen;
- c) de e-mailadressen;
- 6° de volgende onderwijskansarmoede-indicatoren:
 - a) het opleidingsniveau van de ouders;
 - b) de thuistaal;
 - c) het feit of de leerling behoort tot de trekkende bevolking;
 - d) het feit of de leerling een zorgthuis heeft;
- 7° het levensbeschouwelijke vak;
- 8° de gegevens over het ouderlijk gezag, de gezinssamenstelling en de burgerlijke staat;
- 9° de zorgbehoeften;
- 10° de leerstoornissen;
- 11° de gegevens over de levensstijl, de vrijetijdsbesteding, de interesses en de sociale context;
- 12° de gegevens over het gedrag en de context van de leerling die een invloed kunnen hebben op de lichamelijke, seksuele of socio-emotionele gezondheid van de leerling;
- 13° de gegevens over een handicap;
- 14° de gezondheidsgegevens;
- 15° de gegevens over de toepassing van afzondering en fixatie conform artikel 33/5 van dit decreet;
- 16° beeld- en geluidsopnames.

51. Voor deze categorieën persoonsgegevens wordt telkens een voldoende motivering gegeven in de toelichting.

52. De VTC beperkt haar commentaar tot enkele opvallende categorieën:

- het geslacht wordt uitdrukkelijk gemotiveerd in de toelichting:

“Geslacht kan ook worden gebruikt voor het uniek identificeren van leerlingen en is ook relevant om het onderwijs te monitoren. In toenemende mate lijkt er immers een ‘genderkloof’ te ontstaan waarbij jongens slechter presteren dan meisjes. Dit uit zich in de cijfers rond tucht, vroegtijdig schoolverlaten, leerprestaties etc.”

- volgende vallen zeker onder gevoelige gegevens en bijzondere categorieën persoonsgegevens:
 - de tuchtmaatregelen;
 - onderwijskansarmoede-indicatoren;
 - de zorgbehoeften;
 - de leerstoornissen;
 - de gegevens over de levensstijl, de vrijetijdsbesteding, de interesses en de sociale context;
 - de gegevens over het gedrag en de context van de leerling die een invloed kunnen hebben op de lichamelijke, seksuele of socio-emotionele gezondheid van de leerling;
 - de gegevens over een handicap;
 - de gezondheidsgegevens;
 - de gegevens over de toepassing van afzondering en fixatie²²;

De VTC pleit hierbij zeker voor **terughoudendheid** en het beperken van de verwerking tot het strikt noodzakelijke. Zie ook onder hoofdstuk beveiligingsmaatregelen;

- beeld- en geluidsopnames: in de toelichting wordt dit beperkend uitgelegd.

De VTC adviseert dat dit ook beperkt wordt in het Ontwerp;

- diploma's, certificaten en attesten:

De VTC adviseert om in de toelichting aan te geven wat deze zijn in het basisonderwijs (naast getuigschrift basisonderwijs).

53. Verder worden er ook gegevens van ouders vermeld. In de toelichting wordt terecht verduidelijkt dat gegevens van ouders ook afgeleid kunnen uit de gegevens van de leerlingen. Dit zal ook gelden voor andere gezinsleden of personen uit de context van de leerling. De VTC adviseert dat dit ook uitdrukkelijk wordt vermeld en dat voor deze

²² Voor afzondering en fixatie wordt in het Ontwerp zelf verwezen naar artikel 33/5 van het decreet basisonderwijs. Daarin wordt de verwerking van de persoonsgegevens in dit verband volledig geregeld (in werking sinds 1 september 2024).

categorie betrokkenen – voor zover dat de verwerking van hun gegevens noodzakelijk is – in de nodige transparantie wordt voorzien.

54. Artikel 6 van het Ontwerp bepaalt welke gegevens bij registratie in een school worden doorgegeven aan de diensten van de Vlaamse Gemeenschap (AgODi) via een administratieve toepassing. Opvallend daarbij is dat specifiek vermeld wordt dat een leerling is ingeschreven in de taalafdeling Nederlands-Vlaamse Gebarentaal. De toelichting verklaart dit niet. De VTC adviseert om dit wel te doen.
55. In artikel 6 wordt ook geregeld welke gegevens worden doorgegeven bij een weigering van een leerling, waaronder de reden van de weigering. De toelichting geeft aan dat dit zowel te weinig capaciteit als een eerdere tuchtmaatregel, enz. kan zijn.
56. Hierna worden de **opvallendste afwijkende categorieën** aangeduid voor de andere te wijzigen decreten:

- **decreet secundair onderwijs:**

- art. 17: het beroep en de beroepsbekwaamheid en een uittreksel uit het strafregister
In de toelichting wordt verduidelijkt dat deze verwerkingen noodzakelijk zijn voor de organisatie van duaal leren, stages, de structuuronderdelen in de arbeidsmarktfinaliteit...
De VTC herinnert eraan dat het uittreksel uit het strafregister een gegeven is zoals bedoeld in artikel 10 AVG (zie motivering in luik 3 van dit advies)
- art. 17: beeld – en geluidsopnames
Deze verwerkingen worden gemotiveerd door de noodzakelijkheid voor de inrichting van synchroon internetonderwijs en voor de organisatie van interactief afstandsonderwijs.
De VTC verwijst naar haar advies van 2021 met richtlijnen lesgeven via videoconferencing in onderwijs.
- art. 17: identiteitsfoto van de identiteitskaart²³:

“§5. Om een leerling te kunnen identificeren, kan een schoolbestuur de identiteitsfoto van een leerling op een identiteitskaart verzamelen. Een school kan die mogelijkheid toepassen na de toestemming van de betrokken personen. Het schoolbestuur is de verwerkingsverantwoordelijke. De foto wordt bewaard gedurende de periode dat de leerling naar de school gaat of ingeschreven is in de school. De identiteitsfoto kan alleen worden geraadpleegd door personeelsleden of stagiairs bij de uitvoering van de schoolopdracht van het personeelslid of de stagiair. De verzamelde foto's worden niet gebruikt voor automatische gelaatsherkenning.”

De toelichting zegt hierbij het volgende:

“Paragraaf 5 neemt een bestaande regeling over met betrekking tot het gebruik van foto's op identiteitskaarten.

Scholen gebruiken foto's van leerlingen om hen te kunnen identificeren. Daarvoor willen scholen de foto die op identiteitskaarten staat, kunnen gebruiken. Dat vermindert planlast²⁴ (geen nood aan het nemen van een foto op school, opvragen van foto's enzovoort) en is praktisch want foto's van identiteitskaarten zijn geschikte foto's om leerlingen te kunnen identificeren.

Ieder schoolbestuur dat een foto van een identiteitskaart wenst te gebruiken moet informeren over de wettelijke bevoegdheid waarover het beschikt om dat te doen. Een school kan die mogelijkheid toepassen na toestemming van de betrokken personen.

²³ Leerlingen van het basisonderwijs beschikken niet over een ID.

²⁴ Hiermee wordt administratieve last bedoeld.

Scholen zijn niet verplicht om van die mogelijkheid gebruik te maken. De mogelijkheid wordt toegevoegd om identiteitsfoto's (foto's op identiteitskaarten) te gebruiken om leerlingen te kunnen identificeren."

Het is de VTC niet duidelijk waarom dit in de ene school nuttig/noodzakelijk zou zijn en in de andere niet. Ook al niet als het niet voor alle leerlingen zou gebeuren.

Als de school enkel het recht krijgt mits toestemming van de betrokkenen, dan is er geen decretale rechtsgrond nodig. De keuzevrijheid moet ook reëel en specifiek zijn, bv. geen toestemming als deel van schoolreglement zonder latere weigeringsoptie.

Dit wordt dus best beter gemotiveerd of geschrapt.

- **codex hoger onderwijs:**

- art. 23: de verklaring van naamswijziging en de huwelijksakte

In de toelichting wordt verduidelijkt dat een huwelijksakte wordt gebruikt om de naamsverandering te bewijzen. Op een diploma staat bijvoorbeeld een (oude) familienaam, maar op het identiteitsbewijs de familienaam van de partner. NARIC vraagt dan een bewijsstuk om aan te tonen dat het over dezelfde persoon gaat. Dat gebeurt met een huwelijksakte.

- art. 23: specifiek voor deze verwerking worden ook de documenten over het academische curriculum opgevraagd en de publicatielijst en het portfolio.

De VTC adviseert om dit te motiveren.

- art. 23: ook volgende gegevens die meer praktisch te maken hebben met de aanvraag worden opgevraagd:

- de volgende IT-gegevens:

- de inloggegevens;
- de unieke identificatoren voor informaticatoepassingen;
- de digitale toepassingen;
- de e-mailadressen;
- interfacetaal;
- de betaalstatus;

- de talenkennis en de moedertaal of thuistaal;

- het rekeningnummer en de betalingsgegevens;

- de volgende informatie die recht geeft op de vrijstelling van betaling:

- inburgeringstraject;
- werkzoekende in begeleiding;
- steun van het OCMW en/of verhoogde tegemoetkoming of leefloon;
- verblijfsstatuut.

De VTC adviseert om al deze gegevens te motiveren. Ze wijst er ook op dat voor personen die niet naar een gemeente in België kunnen gaan, volgens de website van NARIC een bewijs van huidige of toekomstige werkgever in Vlaanderen of Brussel vereist is.

- **codificatie sommige bepalingen:**

verwerkingen door AgODi: de categorieën van gegevens worden opgesomd en (meer of minder algemeen) gemotiveerd voor de verschillende categorieën betrokkenen

- art. 27, §4: controle huisonderwijs:

- de volgende gezondheidsgegevens:

- de gegevens over de deelname aan systematische contacten;
- de medewerking aan profylactische maatregelen als vermeld in artikel 6, §4, zesde lid, van het decreet van 27 april 2018 betreffende de leerlingenbegeleiding in het basisonderwijs, het secundair onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding;

- de volgende huisonderwijsgegevens:

- het opleidingsniveau en het vakgebied van de lesgevers en het adres waar huisonderwijs wordt gegeven als er gezamenlijk huisonderwijs georganiseerd

wordt conform artikel 26bis/1, §1, derde lid, van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 en artikel 110/29, §1, tweede lid, van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010

verwerkingen door het departement:

- art. 28: beleid:

- de volgende professionele gegevens:
 - de werkgever;
 - de bezoldiging;

De VTC adviseert om deze categorie te verduidelijken/motiveren.

- test- of toetsresultaten.

De VTC herhaalt haar bezorgdheid over de centrale verwerking van deze resultaten. Ze verwijst hiervoor naar haar advies A/W/2022/083 van 6 september 2022 over het voorontwerp van decreet van de Vlaamse Regering over de Vlaamse toetsen in het onderwijs.²⁵

verwerkingen door AgODi en AHOVOKS:

- art. 29, §2: van personeelsleden instellingen:

- de nationaliteit en het verblijfsstatuut;
- de gezinssamenstelling, waaronder het aantal kinderen ten laste en andere personen dan kinderen ten laste, de burgerlijke staat en de wettelijke samenwoning;
- het bankrekeningnummer, de naam van de rekeninghouder en de BIC-code;
- de gegevens over een handicap of arbeidshandicap;
- de gegevens over gezondheid, ziekte, arbeidsgeneeskunde en hospitalisatie;
- de tuchtsancties en de preventieve schorsingen;
- het woon-werkverkeer en de dienstverplaatsingen;
- het administratieve statuut;
- het geldelijke statuut;
- de aan- en afwezigheden en de verloven;
- de loongegevens;
- de fiscale toestand;
- de pensioengegegevens;
- de bekwaamheidsbewijzen, de diploma's, de certificeringen of de kwalificatiebewijzen;
- het uittreksel uit het strafregister;
- de vroegere arbeidsprestaties en afwezigheden bij andere werkgevers dan de besturen van de instellingen;
- de meldingen via de Federale Overheidsdienst Justitie;
- de beslagleggingen;
- de loopbaangegegevens buiten onderwijs.

Het gaat over zeer veel categorieën persoonsgegevens, die volgens de Adviesvrager noodzakelijk zijn voor de controle op de correcte toepassing van de regelgeving en de berekening, uitbetaling en terugvordering van salarissen en salaristoelagen (inclusief vergoedingen en toelagen). Ze worden wel niet per subcategorie gepreciseerd of verantwoord.

De VTC adviseert om meer duidelijkheid te bieden, eventueel in de toelichting, en bijvoorbeeld aan te geven wat met “meldingen via de Federale Overheidsdienst Justitie” wordt bedoeld.

Over het uittreksel uit het strafregister werden hiervoor al opmerkingen gemaakt.

De verwerking van loopbaangegegevens buiten onderwijs worden terecht gemotiveerd in de toelichting:

“De loopbaangegegevens buiten onderwijs worden verwerkt om onderwijsanciënniteit te bepalen. Het gaat om gegevens over de voorgaande werkgever(s), periodes en volume van tewerkstelling, afwezigheden, periodes van (deeltijdse) inactiviteit...”

²⁵ https://assets.vlaanderen.be/image/upload/v1691080779/VTC_A_W_2022_083_advies_bei6dy.pdf

De VTC wijst erop dat als er gebruik gemaakt wordt van authentieke bronnen zoals de LED voor diploma's en bekwaamheidsbewijzen, het in principe niet nodig is om de gegevens zelf te bewaren aangezien ze steeds opvraagbaar moeten zijn.

- art. 29, §3: van personen ten laste van personeelsleden instellingen:
 - de gegevens over een handicap of arbeidshandicap;
 - de gegevens over gezondheid, ziekte, arbeidsgeneeskunde en hospitalisatie;
 - de fiscale toestand

Hiervoor wordt (wel) een verklaring gegeven in de toelichting:

"Paragraaf 3 regelt dat enkele gegevens ook verwerkt worden van personen ten laste. Het gaat over het gegeven over een handicap of zorgbehoefte van een persoon ten laste of de mate waarin een partner ten laste is door geen of beperkte inkomsten. Deze parameters worden rechtstreeks gebruikt voor de berekening van bruto naar netto bij het uitbetalen van lonen en vergoedingen. Ze worden gebruikt om de afhouding voor de bedrijfsvoorheffing te bepalen."

- art. 30: arbeidsongevallen: hiervoor worden geen extra gegevens dan al besproken verwerkt.
 - art. 31: vzw Sociale Fondsen Vrij Onderwijs Vlaanderen: hierdoor worden specifiek volgende gegevens verwerkt: met verwijzing naar CAO XII van 10 september 2021.
 - de instellingsnummers van de instellingen waar de betrokken personeelsleden werken;
 - een oplijsting van welke betrokken personeelsleden aan welk instellingsnummer verbonden zijn;
 - de looncategorieën van de betrokken personeelsleden;
 - de functies van de betrokken personeelsleden.
 - art. 32: verwerking van dezelfde gegevens als vermeld in artikel 31, maar door AgODi, AHOVOKS en het Departement, maar nu geanonimiseerd waardoor het, voor zover de anonimisering correct gebeurt, niet meer over persoonsgegevens gaat.
- **decreet deeltijds kunstonderwijs:** geen afwijkende categorieën
 - **decreet leersteun:**
 - art. 37: gegevens over de handicap:
 - een GC-verslag²⁶;
 - een IAC-verslag²⁷;
 - een OV4-verslag²⁸;

²⁶ Decreet Leersteun, artikel 5: "6° GC-verslag: **verslag gemeenschappelijk curriculum**, een verslag dat toegang geeft tot leersteun bij een gemeenschappelijk curriculum als vermeld in artikel 16 van het decreet basisonderwijs en artikel 352 van de Codex Secundair Onderwijs;"

²⁷ Decreet Leersteun, artikel 5: "8° IAC-verslag: **verslag individueel aangepast curriculum**, een verslag dat toegang geeft tot een individueel aangepast curriculum als vermeld in artikel 15 van het decreet basisonderwijs en in artikel 294, §2, 1°, van de Codex Secundair Onderwijs;" (voor opleidingsvorm 1, 2 of 3)

²⁸ Decreet Leersteun, artikel 5: "13° OV4-verslag: **het verslag**, vermeld in artikel 294, §2, 2°, van de Codex Secundair Onderwijs;" (voor opleidingsvorm 4, behalve type 5)

Artikel 294 van de Codex Secundair Onderwijs bepaalt het volgende:

"Art. 294.

§1. Voor de toelating van een leerling tot een door de Vlaamse Gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde school voor buitengewoon onderwijs van opleidingsvorm 4, type 5, is een attest vereist, dat uitgereikt is ofwel door de behandelende arts van de medische of psychiatrische voorziening ofwel door de directeur van de residentiële setting. De Vlaamse Regering bepaalt wat het attest moet inhouden.

§2. Voor de toelating van een leerling tot een door de Vlaamse Gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde school voor buitengewoon secundair onderwijs, of voor een individueel aangepast curriculum of een gemeenschappelijk curriculum met intensieve ondersteuning in het gewoon onderwijs, is het doorlopen van een handelingsgericht diagnostisch traject met de opmaak van een IAC-verslag of OV4-verslag door een centrum voor leerlingenbegeleiding vereist, opgesteld met inachtnaam van artikel 7

- de specifieke ondersteuningsbehoeften van de leerling.”;

In de toelichting wordt gesteld dat de verwerking al geregeld was, maar dat nog een verduidelijking van de categorieën van gegevens, onafhankelijk van de gegevens die de school/het CLB bezorgt, ontbrak.

De VTC wijst erop dat het hier om zeer gevoelige en bijzondere categorieën van persoonsgegevens van kwetsbare personen betreft. Zie hiervoor over de uitzonderingsgrond en hierna over de vereiste beveiliging.

- **decreet onderwijsinternaten:**

- art. 38: 12° de gegevens over de toepassing van afzondering en fixatie conform artikel 21/5 van dit decreet.²⁹

57. Concluderend herhaalt de VTC dat sommige categorieën verdere specificering behoeven die verwijst naar de toepasselijke specifieke doelstelling.

58. Wat de **personen die toegang krijgen tot de gegevens** betreft:

- **decreet basisonderwijs:**

- art. 5:
 - instellingen als vermeld in artikel 2, 11°³⁰, van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs, overheidsdiensten of andere organisaties of personen om een verplichting na te komen die opgelegd wordt bij of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie;
 - instellingen als vermeld in artikel 2, 11°, van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs, overheidsdiensten of andere organisaties of personen na de toestemming van de ouders.

De VTC vindt dit enerzijds zeer ruime omschrijvingen, waarbij in de toelichting ook geen voorbeelden worden gegeven. Ze adviseert om dit te verduidelijken. Anderzijds wijst ze erop dat de eventuele ontvangers effectief naar een wettelijke verplichting of toestemming zullen moeten kunnen verwijzen en niet naar een andere rechtvaardigingsgrond. Ook dit aspect behoeft toelichting.

- art. 6: mededeling van persoonsgegevens door de scholen aan AgODi bij registratie en gedurende het schooljaar
- art. 6: mededeling door AgODi van een weigering tot inschrijving aan het Lokaal Overleg Platform (LOP) omdat het LOP een belangrijke rol opneemt bij de organisatie van de aanmeldingen en de inschrijvingen
- art. 7: mededeling van de scholen die optreden als examencommissie aan AgODi en omgekeerd (i.h.b. of een leerling al dan niet het getuigschrift basisonderwijs heeft gekregen).

- **decreet secundair onderwijs:**

- art. 17: zelfde als artikel 5
- art. 16: “§2. De school waar de leerling in het lopende of voorafgaande schooljaar is ingeschreven, draagt de leerlinggegevens conform paragraaf 1, met uitzondering van paragraaf 1, eerste lid, 4°, op

van het decreet van 27 april 2018 over de leerlingenbegeleiding in het basisonderwijs, het secundair onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding, waaruit blijkt:

1° voor een IAC-verslag voor opleidingsvorm 1, 2 of 3: [...]

2° voor een OV4-verslag voor opleidingsvorm 4, met uitzondering van type 5: [...]

§4. Het IAC-verslag en het OV4-verslag bestaan telkens uit een attest en een protocol ter verantwoording. De Vlaamse Regering bepaalt wat het IAC-verslag en het OV4-verslag moeten inhouden. Het protocol ter verantwoording bevat de verantwoording van de elementen, vermeld in paragraaf 2 en, in voorkomend geval, in paragraaf 3.”

²⁹ Voor afzondering en fixatie wordt in het Ontwerp zelf verwezen naar artikel 21/5 van het decreet onderwijsinternaten. Daarin wordt de verwerking van de persoonsgegevens in dit verband volledig geregeld. Meer context:

“Art. 21/1. § 1. Het gebruik van afzondering en fixatie door het onderwijsinternaat is verboden, behalve onder de in artikel 21/2 en 21/3 omschreven voorwaarden.

Afzondering of fixatie als sanctie, straf of collectieve maatregel zijn te allen tijde verboden.”

³⁰ “11° instelling : onderwijsinstelling, onderwijsinternaat, CLB of leersteuncentrum;”

verzoek van het centrum voor volwassenenonderwijs of het centrum voor basiseducatie waar de leerling is ingeschreven, over aan het centrum voor volwassenenonderwijs of het centrum voor basiseducatie waar de leerling is ingeschreven.”

In de toelichting vinden we hierover de volgende uitleg:

“ De overdracht van deze persoonsgegevens gebeurt in het belang van de lerende, zodat het centrum zo optimaal mogelijk het onderwijstraject kan verderzetten en leerwinst kan realiseren voor de betrokkene.

De overdracht kan enkel voor leerlingen die recent de overstap hebben gemaakt naar het volwassenenonderwijs: in het lopende of voorafgaande schooljaar. Na verloop van tijd verliest de gegevens aan relevantie, om deze reden is de informatie niet meer overdraagbaar als de leerling langer dan een volledig schooljaar is uitgeschreven uit het secundair onderwijs.”

- art. 18: mededeling door AgODi van een weigering tot inschrijving aan het Lokaal Overleg Platform (LOP) omdat het LOP een belangrijke rol opneemt bij de organisatie van de aanmeldingen en de inschrijvingen
- art. 18: mededeling van persoonsgegevens door de scholen aan AgODi bij registratie en gedurende het schooljaar
- **codex hoger onderwijs:**
 - art. 23, §4: de intermediaire personen die een aanvraag indienen en opvolgen voor een aanvrager, hebben toegang tot de persoonsgegevens van de aanvragers.
- **codificatie sommige bepalingen:**
 - art. 27: voor AgODi wordt bepaald dat de personeelsleden toegang hebben tot de verwerkte gegevens als dat noodzakelijk is voor de taken die ze uitvoeren;
Dergelijke bepaling zou best ook opgenomen worden in de andere regelingen.
 - art. 27: AgODi deelt de persoonsgegevens mee aan “*andere overheidsdiensten die bevoegd zijn voor onderwijs, jeugdhulp, justitie, binnenlandse zaken en welzijn of onderwijsinstellingen, onderwijsinternaten, CLB of leersteuncentra als dat noodzakelijk is voor de uitoefening van hun opdrachten;*”
De toelichting geeft deze verduidelijking:

“AGODI moet gegevens uitwisselen met veel verschillende actoren, met het Agentschap Opgroei en Regie voor de problematische afwezigheden in het kader van de selectieve participatietoelage, met verschillende actoren van welzijn voor de berekening van de omkadering, met de onderwijsinspectie voor de controle op huisonderwijs, met de leer- en ervaringbewijzendatabank, voor de LeerID... ”

De VTC beoordeelt het positief dat de mogelijke ontvangers toch enigszins beperkt zijn. Zo mogelijk worden ze best wel nog individueel aangeduid.

- art. 27: ook de gegevensbronnen voor AgODi worden bepaald in de zin dat het agentschap verplicht is om bepaalde gegevens op te vragen bij de authentieke gegevensbronnen. Dit wordt als volgt gemotiveerd:

“AGODI kan het Rijksregister of de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid voor als authentieke bron raadplegen voor enkele persoonsgegevens van leerlingen en internen. Het kan gaan over de verblijfstoestand voor vreemdelingen. Deze duurtijd is beperkt tot de duur van de tijdelijke bescherming en is nodig voor het toekennen van verschillende ondersteunende maatregelen in het onderwijs.

Als er geen rijksregisternummer voorhanden is, wisselt AGODI het zogenaamde ‘bisnummer’ uit met de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid.

Deze gegevens kunnen uitgewisseld worden met scholen en internaten. Gegevens die niet uit authentieke bronnen komen, kunnen ook uitgewisseld worden conform het decreet betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer.”

- art. 28: ook het departement deelt de persoonsgegevens mee aan “andere overheidsdiensten die bevoegd zijn voor onderwijs, jeugdhulp, justitie, binnenlandse zaken en welzijn of onderwijsinstellingen, onderwijsinternaten, CLB of leersteuncentra als dat noodzakelijk is voor de uitoefening van hun opdrachten;”
Zie de opmerking hierover bij AgODi.
- art. 29: van de personeelsleden van de instellingen wordt het raadplegen van sommige gegevens uit authentieke bronnen opgelegd aan AgODi en AHOVOKS.
De toelichting geeft deze verduidelijking:

“Het kan gaan over de wettelijke samenwerking, dit is nodig voor de correcte berekening en toepassing van de bedrijfsvoorheffing van de onderwijspersoneelsleden.”

- **decreet deeltijds kunstonderwijs:**
 - art. 36: zelfde als artikel 5
- **decreet leersteun:** geen specifieke bepaling hierover: de VTC adviseert om die wel op te nemen.
- **decreet onderwijsinternaten**
 - art. 38: zelfde als artikel 5

59. De VTC benadrukt dat de toegang tot de gevraagde gegevens enkel kan opengesteld worden voor de taken en het werkgebied waar iedere medewerker voor bevoegd is. Bij sommige bepalingen werd deze beperking ook opgenomen in de toelichting.
60. Het Ontwerp bevat gezien de hiervoor aangeduide regelingen ook bepalingen die de **mededeling** van persoonsgegevens regelen of minstens impliceren.
61. Er zal rekening moeten gehouden worden met artikel 8 van het Vlaams e-govdecreet van 18 juli 2008, dat aan Vlaamse instanties de verplichting oplegt om protocollen af te sluiten voor de mededeling van persoonsgegevens naar een andere instantie of naar een externe overheid of naar een private organisatie of daarvoor een beraadslaging te vragen. De Adviesvrager verwijst daar ook enkele keren naar in de toelichting.
62. Verder, wat de federale overheden betreft, herinnert de VTC aan artikel 20 van de WVG en artikel 46 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van de Kruispuntbank van de sociale zekerheid dat de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité belast met het verlenen van een beraadslaging voor mededelingen van persoonsgegevens die de gezondheid betreffen, zoals opgelegd door artikel 42 van de wet van 13 december 2006 houdende diverse bepalingen betreffende gezondheid.
63. De VTC vestigt verder alleszins de aandacht op de artikelen 5 en 8 van de wet van 8 augustus 1983 *tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen* die een machtigingsvereiste instellen van de minister bevoegd voor Binnenlandse Zaken voor respectievelijk de toegang tot de gegevens van het Rijksregister en het gebruik van het rijksregisternummer.³¹
64. De VTC wijst erop dat optioneel advies aan haar kan gevraagd worden over een ontwerpprotocol.
65. De VTC herhaalt dat het in principe niet proportioneel is om de gegevens zelf te bewaren als ze telkens wanneer nodig opvraagbaar zijn bij authentieke bronnen.
66. Krachtens artikel 5.1, e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden **bewaard**, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.

³¹ Artikelen 5 en 8 van de wet van 8 augustus 1983 *tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen*

- **decreet basisonderwijs:**

- **art. 5:**

“Tenzij het anders is bepaald door toepasselijke regelgeving, worden de persoonsgegevens, vermeld in paragraaf 2, maximaal vijf jaar bewaard nadat de leerling is uitgeschreven.

Als een rechtsmiddel wordt ingesteld tegen een beslissing of handeling van de school, worden de lopende bewaartermijnen voor bestanden die persoonsgegevens bevatten, die noodzakelijk zijn voor het verweer tegen het rechtsmiddel, geschorst tot er een definitieve, in kracht van gewijsde gegane en uitvoerbare beslissing over het rechtsmiddel is genomen.”.

De termijn wordt als volgt gemotiveerd:

“Deze termijn houdt rekening met de verjaringstermijn voor mogelijke aansprakelijkheidsvorderingen en de mogelijkheid dat leerlingen na een uitschrijving toch terug naar de betrokken school gaan. ”

- **decreet secundair onderwijs:**

- art. 17: hetzelfde als in artikel 5

- **codex hoger onderwijs:** niets hierover in het Ontwerp. De toelichting verwijst enkel naar artikel II.87³² van het Bestuursdecreet.

- **codificatie sommige bepalingen:**

- art. 28: departement voor beleidstaken:

“De bestuursdocumenten, vermeld in dit artikel, worden conform artikel III.87, §1/1, derde lid, 2° en 5°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 bewaard als ze persoonsgegevens bevatten.”³³

Zie algemene opmerking over de verwijzing naar het Bestuursdecreet hierna.

- art. 29: van personeelsleden instellingen: er werd geen bewaartermijn opgenomen in het Ontwerp. In de toelichting staat het volgende:

“De van toepassing zijnde bewaartermijn is 110 jaar en is terug te vinden in artikel II.87, §1/1, vijfde lid van het Bestuursdecreet.”³⁴

Zie algemene opmerking over de verwijzing naar het Bestuursdecreet hierna.

- art. 30: arbeidsongevallen: er werd geen bewaartermijn opgenomen in het Ontwerp. In de toelichting staat het volgende:

³² Waar II.87 staat wordt volgens de VTC steeds III.87 bedoeld.

³³ “Tenzij anders is bepaald in de toepasselijke regelgeving, worden de volgende bestuursdocumenten maximaal tien jaar bewaard als ze persoonsgegevens bevatten: [...]”

2° de bestuursdocumenten die betrekking hebben op een subsidie als vermeld in artikel 2, 34°, van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019. De termijn begint te lopen vanaf het ogenblik dat de subsidie is afgehandeld of geweigerd; [...]

5° de bestuursdocumenten die betrekking hebben op een attest dat impact heeft op een persoonlijk recht. De termijn begint te lopen vanaf het ogenblik dat het attest afloopt of is geweigerd;”

³⁴ “Tenzij anders is bepaald in de toepasselijke regelgeving, worden de volgende bestuursdocumenten maximaal 110 jaar na de geboorte van de betrokkene bewaard als ze persoonsgegevens bevatten:

1° personeelsdossiers en afgeleide documenten die er betrekking op hebben;

2° medische attesten voor de aanvraag van speciale onderwijsleermiddelen;

3° de erkende kwalificaties, vermeld in artikel 19 van het decreet van 30 april

2009 betreffende de kwalificatiestructuur, en de erkende of gelijkwaardig verklaarde leer- en ervaringsbewijzen, vermeld in artikel 20 van het voormelde decreet.”

“De van toepassing zijnde bewaartermijn is 110 termijn en is terug te vinden in artikel II.87, §1/1, vijfde lid van het Bestuursdecreet.”

Zie algemene opmerking over de verwijzing naar het Bestuursdecreet hierna.

- art. 31: vzw Sociale Fondsen Vrij Onderwijs Vlaanderen

“§3. De bestanden waarin de persoonsgegevens, vermeld in paragraaf 2, zijn opgenomen, kunnen maximaal tien jaar bewaard worden. De termijn begint te lopen vanaf het ogenblik dat de subsidie is afgehandeld of geweigerd.

Als een rechtsmiddel wordt ingesteld tegen een beslissing of handeling van de vzw Sociale Fondsen Vrij Onderwijs Vlaanderen, worden de lopende bewaartermijnen voor bestanden die persoonsgegevens bevatten, die noodzakelijk zijn voor het verweer tegen het rechtsmiddel, geschorst tot er een definitieve, in kracht van gewijsde gegane en uitvoerbare beslissing over het rechtsmiddel is genomen.”

In de toelichting staat het volgende:

“Paragraaf 3 bepaalt een maximale bewaartermijn van 10 jaar wat conform artikel II.87, §1/1, derde lid van het Bestuursdecreet is.”

- **decreet deeltijds kunstonderwijs:** niets hierover in het Ontwerp
- **decreet leersteun:** niets hierover in het Ontwerp
- **decreet onderwijsinternaten:** niets hierover in het Ontwerp

67. In het algemeen deel van de toelichting wordt uitleg gegeven over de bewaartermijnen in het Ontwerp:

“De bewaartermijnen van bestuursdocumenten door overheidsinstanties wordt geregeld in artikel II/87, §1/1 en §2 van het Bestuursdecreet en voor de speciale onderwijsleermiddelen in artikel 91 van het decreet basisonderwijs en artikel 357 codex Secundair Onderwijs. Ook is er reeds een termijn van 110 jaar vanaf de geboorte voor personeelsgegevens. De algemene bewaartermijnen kunnen zonder meer van toepassing zijn op de bevoegde diensten van de Vlaamse Gemeenschap behorend tot onderwijs. Zo moeten AGODI, het Departement Onderwijs en Vorming, AHOVOKS, etc. eveneens bijvoorbeeld subsidiedossiers en erkenningsdossiers bijhouden en is een termijn van 10 jaar zoals geregeld in het Bestuursdecreet noodzakelijk in het kader van mogelijke vorderingen. In zoverre de bewaartermijnen niet decretaal geregeld zijn, zal er gewerkt worden met de selectiecommissies zoals voorzien in het Bestuursdecreet. “

68. Wat de **bewaartermijn** betreft, merkt de VTC op dat die niet voor alle verwerkingen vastgelegd wordt, minstens niet in het Ontwerp. Het moet evenwel duidelijk zijn hoelang de verwerkingsverantwoordelijke mag bijhouden. Hiervoor moet enerzijds gekeken worden naar de eventueel toepasselijke archiefwetgeving en anderzijds een proportionaliteitsafweging te worden gemaakt.

69. De VTC bevestigt dat bij ontstentenis van enige expliciete bepaling de maximumtermijnen van artikel III.87 van het Bestuursdecreet inderdaad niet overschreden mogen worden. Dit is echter geen standaardregeling die de noodzaak van inhoudelijke afweging wegneemt. Zeker voor een fundamenteel domein zoals onderwijs zou er toch een inhoudelijke afweging gemaakt moeten worden en concretere termijnen moeten worden opgenomen in het Ontwerp. De VTC herinnert eraan dat het hier vaak zeer gevoelige gegevens betreft die risico's inhouden voor stigmatisering en discriminatie en dat mogelijk ook na het verlaten van het onderwijs.

7. **Juistheid**

70. Persoonsgegevens moeten juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd (artikel 5, 1, d) AVG).
71. Het Ontwerp bevat geen bepalingen hierover, uitgezonderd bij de wijziging van de codificatie sommige bepalingen door artikel 32 van het Ontwerp in verband met het contractueel personeel van de instellingen:

“De vzw Sociale Fondsen Vrij Onderwijs Vlaanderen en de instellingen nemen de nodige maatregelen om de juistheid van de persoonsgegevens te garanderen.”.

72. De VTC beveelt aan om concrete maatregelen op te nemen voor alle verwerkingen en verwerkingsverantwoordelijken, eventueel door te verwijzen naar bestaande regelingen.

8. Rechten van de betrokkenen en transparantie

73. Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14 AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34 AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt.

74. Het Ontwerp bevat geen bepalingen hierover, uitgezonderd bij de wijziging van de codificatie sommige bepalingen door artikel 31 van het Ontwerp i.v.m. subsidies en onderwijscao's:

“§4. De vzw Sociale Fondsen Vrij Onderwijs Vlaanderen neemt passende maatregelen met het oog op transparantie ten aanzien van de betrokkenen. De maatregelen hebben onder meer tot doel dat de globale regeling over gegevensverwerking in het kader van dit decreet voldoende duidelijk is voor de betrokkenen. De communicatie daarover wordt ter beschikking gesteld in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal.”

75. Dergelijke bepaling zou in alle vermelde decreten moeten worden opgenomen.

9. Vertrouwelijkheid en beveiligingsmaatregelen

76. Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.

77. De VTC wijst erop dat aangezien de gegevens niet duidelijk afgebakend zijn en het mogelijk delicate gegevens, bijzondere categorieën van persoonsgegevens en gegevens bedoeld in artikel 10 AVG betreft, een **bijzondere aandacht vereist is voor informatieveiligheid**.

78. Artikel 32 AVG wijst op een aantal voorbeeldmaatregelen om, waar passend, een op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen:

- de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens;
- het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen te garanderen;
- het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;
- een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.

79. Voor de concrete uitwerking hiervan wijst de VTC op de aanbeveling³⁵ ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen³⁶ die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. De

³⁵ Aanbeveling CBPL nr. 01/2013

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2013.pdf>)

³⁶ Referentiemaatregelen CBPL voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/nota-inzake-de-beveiliging-van-persoonsgegevens.pdf>)

VTC benadrukt ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer³⁷ en een logging van de toegangen zodat de functionaris en de toezichthouders kunnen controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens, wat zijn/haar acties waren en waarom³⁸. De VTC verwijst naar de richtlijnen die ze gepubliceerd heeft voor het gebruik van **digitale middelen voor scholen**.³⁹

80. Voor zover er gedacht wordt aan het gebruik van **cloudtoepassingen**, verwijst de VTC naar haar adviezen en aanbevelingen daarover.⁴⁰
81. In geval beroep wordt gedaan op een verwerker dan wijst de VTC op volgende vereisten:
- sluiten van een verwerkersovereenkomst;
 - aanstellen van een DPO door de verwerker;
 - aanwijzen van categorieën personen die toegang hebben en lijst bijhouden.
82. In principe moet de specificering van maatregelen niet in de wetgeving worden opgenomen. Wanneer de decreetgever of in een later stadium (mits delegatie), de Vlaamse Regering echter vermoedt dat de gepaste maatregelen niet gerealiseerd zullen worden zonder dit aan de betrokken instanties expliciet op te leggen, dan moet dat wel gebeuren.⁴¹ De VTC is van oordeel dat dit best zou gebeuren voor de onderwijsinstellingen en dat dit geen afbreuk doet aan de vrijheid van onderwijs omdat het om de bescherming van het grondrecht op gegevensbescherming en naleving van een Europese verordening gaat (wat ook als algemene opmerking kan gelden).

III. BESLUIT

83. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid (zie ook alle opmerkingen in de tekst):
- de rechtvaardigingsgrond voor alle verwerkingen (preciezer) bepalen, eventueel in de Memorie van Toelichting;
 - de uitzonderingsgrond voor artikel 9 AVG bepalen voor alle verwerkingen waarop dat artikel van toepassing is;
 - controleren of de nodige garanties voor vertrouwelijkheid in de bestaande decreten zijn opgenomen;
 - alle essentiële elementen per geplande gegevensverwerking bepalen;
 - delegatie geven aan de Vlaamse Regering om waar nodig essentiële elementen verder te verduidelijken of beperken, waaronder doeleinden, bepaalde categorieën persoonsgegevens en bewaartermijnen;
 - controleren of de termen “ouders” en “betrokken personen” telkens juist zijn vermeld;
 - controleren of er ook geen persoonsgegevens van andere gezinsleden of personen uit de context van de leerling worden verwerkt en zo ja, aan deze personen ook transparantie bieden;
 - de bepaling over de identiteitsfoto van de identiteitskaart herbekijken;
 - de mededeling van persoonsgegevens verder te preciseren;
 - het correct gebruik van gegevens uit authentieke bronnen te garanderen (eventueel met verwijzing naar bestaande wetgeving);

³⁷ Zie ook Aanbeveling CBPL nr. 01/2008

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

Verschillende instanties kunnen hiervoor aangepaste technologische oplossingen bieden (zoals bijvoorbeeld de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid).

³⁸ *Audit trailing of beveiligd controlespoor.*

³⁹ Richtlijnen van de Vlaamse Toezichtcommissie bij het gebruik van digitale middelen in het onderwijs zoals leerlingen, cursisten- en personeelsadministratie, leerlingvolgsystemen, pakketten voor financieel beheer, educatief lesmateriaal en elektronische leeromgevingen,...(<https://www.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie/machtigingen-en-adviezen-vlaamse-toezichtcommissie/advies-rtc-nr-2020-001>)

⁴⁰ <https://www.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie/domeinen/cloud>

⁴¹ Dit kan eventueel ook in een ministerieel besluit of een omzendbrief.

- de transparantiemaatregelen en maatregelen om de juistheid te garanderen uitwerken;
- het opleggen van basisregels voor beveiliging van de verwerkingen.

84. De VTC herhaalt uitdrukkelijk haar voorbehoud voor het geval de gevraagde preciseringen niet zouden worden aangebracht omdat nu in heel wat gevallen niet zomaar kan worden bepaald of de verwerking proportioneel is ten aanzien van een welbepaald doeleinde.

Hans Graux,
Voorzitter VTC

Getekend door: Graux Hans Theo J
Getekend op: 2026-02-13 13:39:19 +01:00
Reden: Ik keur dit document goed

